

Korsholms kommuns utlåtande gällande utvecklande av verksamheten vid Pixneklíniken i anslutning till den övergripande utvecklingen av missbrukar- och beroendevården

Välfrädsområdesstyrelsen har 21.10.2024 § 218 begärt utlåtande av kommunerna i Österbotten gällande utvecklandet av verksamheten vid Pixneklíniken i Malax. Pixneklíniken är Finlands enda helt svenskspråkiga enhet som tillhandahåller vård och rehabilitering för missbrukare. Förslaget som kommunerna ombeds ge utlåtande över är att Pixneklínikens verksamhet fr.o.m. 1.1.2026 skulle bli tvåspråkig och således kunna ta emot klienter från båda språkgrupperna.

Som underlag för förslaget finns en promemoria och en förhandsbedömning av konsekvenserna. Enligt promemorian är den genomsnittliga belägningsgraden 61 % vilket används som en motivering till att verksamheten behöver utvecklas för att kunna bedrivas kostnadseffektivt.

I beredningen till välfrädsområdesstyrelsen förklaras att Österbottens välfrädsområde måste se till att den egna missbrukar- och beroendevården som tillhandahålls dygnet runt bättre motsvarar invånarnas servicebehov, samt att klienterna måste få vård på sitt eget modersmål. Välfrädsområdet konstaterar att det inte erbjuder finskspråkig missbruksrehabilitering i egen regi, utan att den finskspråkiga servicen ges som köptjänst från andra välfrädsområden. Detta innebär att de finskspråkiga klienterna inte kan få rehabilitering som närservice, vilket i sin tur de svenskspråkiga klienterna kan erhålla.

Det som bör beaktas vid ett dylikt beslut som välfrädsområdet önskar ta, är att missbrukare är särskilt utsatta klienter och då dessa söker vård, behöver vården finnas att fås inom en snar framtid och på klientens modersmål. Det är inte ändamålsenligt att det bildas vårdköer eller att klienterna behandlas av personal som inte har mycket goda kunskaper i klientens språk.

Det som inte framkommer i bakgrundsmaterialet från välfrädsområden är att det inte enbart är svenskspråkiga klienter från Österbotten som vårdas på Pixneklíniken. Eftersom enheten är den enda helt svenskspråkiga enheten i hela Finland så vårdas även klienter från andra välfrädsområden där. Innan beslut om att göra enheten tvåspråkig tas, bör välfrädsområdet höra de övriga tvåspråkiga välfrädsområdena i Finland, samt kommunerna på Åland. I synnerhet bör Västra Nylands välfrädsområde höras, som enligt lagen om ordnande av social- och hälsovården § 33 har som uppgift att stöda utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

Det framkommer inte heller i bakgrundsmaterialet huruvida man utrett möjligheten att enligt lagen om välfrädsområden § 52 utrett möjligheten till att ingå samarbete för att gemensamt sköta serviceproduktion. Utöver detta har man inte heller beaktat § 39 i lagen om ordnande av social- och hälsovården som stadgar att de tvåspråkiga välfrädsområdena ska ingå ett samarbetsavtal för att garantera att de svenskspråkigas språkliga rättigheter tillgodoses inom social- och hälsovården.

Det finns i Finland goda möjligheter till rehabilitering för finskspråkiga missbruksklienter, men den svenskspråkiga servicen är ytterst begränsad. Österbottens välfrädsområde har trots allt ett ansvar gentemot den svenskspråkiga befolkningen i hela landet att bibehålla och ytterligare stärka vårdkedjan genom att utveckla den svenskspråkiga verksamheten i stället för att begränsa den. Därtill borde även verksamheten utvecklas genom att stärka samarbetet med övriga aktörer samt genom att ge information om verksamheten i offentliga sammanhang.

Den finskspråkiga rehabiliteringen kan med fördel utvecklas inom Österbotten, men detta får inte ske på bekostnad av den svenskspråkiga servicen som inte finns att tillgå någon annanstans i landet.

Å Korsholms kommunstyrelses vägnar

Rurik Ahlberg, Kommundirektör

KORSHOLMS KOMMUN
MUSTASAAREN KUNTA

Korsholms kommun
Koncernförvaltningen
Centrumvägen 4
65610 Korsholm
06 327 7111
www.korsholm.fi